

KARTA KURSU
(realizowanego w module obligatoryjnym)

Nazwa	Pedagogika społeczna
Nazwa w j. ang.	social pedagogy

Koordynator	Dr Agnieszka Domagała-Kręcioch	Zespół dydaktyczny
		Dr Katarzyna Sygulska Dr Agnieszka Domagała-Kręcioch
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Cel poznawczy: umożliwienie zdobycia wiedzy o tradycyjnych i nowych obszarach zainteresowań pedagogiki społecznej; klasyfikacjach, typach, komponentach środowiska wychowawczego i społecznego w kontekście aktualnych i przyszłych uwarunkowań; Pomoc w identyfikacji barier oraz szans dla rozwoju osobistego i społecznego jednostek, grup i społeczności lokalnych. Ułatwienie zdobycia wiedzy o teoretycznych założeniach i poznanie przykładów praktycznej realizacji integrujących oddziaływań społeczno–wychowawczych i kulturalnych.

Cel operacyjny: wykorzystanie przez studentów posiadanej wiedzy do samodzielnego przygotowywania zajęć warsztatowych, zajęć dla środowiska lokalnego. Ukazanie prognoz i perspektyw dla pracy społeczno–opiekuńczej w kontekście profilaktyki i wspomagania rozwoju. Wdrażanie studentów do samokształcenia.

Cel wolicjonalny: kształtowanie empatii, wrażliwości i wyobraźni pedagogicznej. Wskazanie i zachęcenie do kreatywnych działań na rzecz przyszłych zadań życiowych i zawodowych.

Warunki wstępne

Wiedza	brak
Umiejętności	brak
Kursy	brak

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 – Student charakteryzuje działania składające się na realizację funkcji kompensacyjnej i profilaktycznej w działaniu społecznym.	K_W03,
	W02 – Klasyfikuje i opisuje uwarunkowania społeczno-wychowawcze rozwoju człowieka w różnych okresach jego życia, w różnych środowiskach wychowawczych.	K_W07
	W03 – Identyfikuje założenia metodyki pracy społeczno-wychowawczej i kulturalno-edukacyjnej.	K_W07

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 - Student projektuje działania profilaktyczno-kompensacyjne na rzecz osoby i środowiska wychowawczego. U02 - Diagnostuje potrzeby rozwojowe i wychowawcze. U03 - Stosuje właściwą metodę społeczno-wychowawczą w konkretnym przypadku.	K_U03, K_U07, K_U08

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 – Student w sposób obiektywny i refleksyjny ocenia zjawiska społeczne. K02 - Przejawia twórcze i konstruktywne postawy wobec zjawisk społecznych. K03 - Jest empatyczny i zaangażowany w procesie wzmacniania sił tkwiących w jednostce i jej społecznym otoczeniu.	K_K01, K_K02, K_K03

Organizacja														
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach												
		A		K		L		S		P		E		
Liczba godzin	20	20											X	
40														

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład konwersatoryjny, problemowy z wykorzystaniem środków audiowizualnych, praca z tekstem, gry dydaktyczne, dyskusja, projekt grupowy.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W1							X					X	
W2							X					X	
W3							X					X	
U1		X					X						
U2		X					X						
U3		X					X						
K1		X					X	X					
K2		X					X	X					
K3							X						

Kryteria oceny	<p>Ocena końcowa jest oceną z egzaminu pisemnego, gdzie opanowanie 60% materiału daje ocenę dostateczną. Skala ocen:</p> <p>60-69% maksymalnej liczby punktów – dostateczny; 70-79% plus dostateczny; 80-89% dobry; 90-95% plus dobry; 96-100% bardzo dobry.</p> <p>W celu zaliczenia ćwiczeń student przeprowadza zajęcia na podany temat (projekt grupowy).</p>
----------------	---

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne

Wykłady:

1. Miejsce, główne problemy, zakres i przedmiot zainteresowań pedagogiki społecznej. Funkcje: kompensacja, profilaktyka. Pojęcie wychowania i socjalizacji z punktu widzenia pedagogiki społecznej. Podstawowe środowiska bio-, socjo-, kulturowe.
2. Środowisko życia i jego przetwarzanie w toku pracy społecznej. Typologia środowisk wychowawczych. Naturalne i intencjonalne środowiska wychowawcze, media.
3. Edukacja środowiskowa. Edukacja permanentna.
4. Czas wolny jako kategoria pedagogiczna. Wypoczynek, rozwój, rekreacja, funkcje.
5. Instytucje upowszechniania kultury. Edukacja przez sztukę i dla sztuki, terapeutyczne funkcje edukacji estetycznej, arteterapia. Animator kultury.
6. „Inny” w społeczeństwie wielokulturowym. Exodus migracyjny, konsekwencje. Profilaktyka edukacyjna.
7. Ewolucja opieki i pomocy wzajemnej. Krytyczna ocena skutków społecznych. Polityka społeczna państwa. Pomoc społeczna jako instrument polityki społecznej państwa. System pomocy społecznej. Trzy sektory (rządowy, samorządowy, pozarządowy) pomocy społecznej. Środowiskowa i stacjonarna pomoc społeczna. Jej formy i zadania.
8. Pedagogiczne aspekty pracy społeczno-wychowawczej i socjalnej. Analiza warunków umożliwiających zaspokojenie potrzeb rozwojowych człowieka w różnych fazach jego życia i w różnych sytuacjach życiowych. Służby społeczne. Pracownik socjalny. Asystent rodziny jako profesja.
9. System opieki całkowitej nad dzieckiem. Adopcja - rodzaje. Formy instytucjonalne i formy rodzinnej opieki zastępczej.
10. Człowiek w sytuacji zagrożenia i kryzysu osobistego. Wykluczenie, marginalizacja. Grupy ryzyka. Wybrane kwestie społeczne.
11. Makropatologie społeczne i nieprzystosowanie społeczne – narzędzia profilaktyki środowiskowej.
12. Wychowawczo-edukacyjna perspektywa przemocy. Przemoc wewnątrzrodzinna, środowiskowa, instytucjonalna. Narzędzia diagnozy, poziomy profilaktyki. Zespół Dziecka Maltretowanego. Narzędzia diagnozy, poziomy profilaktyki. Organizacje pomocowe i interwencyjne.
13. Konwencja Praw Dziecka. Rzecznik Praw Dziecka. Rzecznik Praw Obywatela – czy jest potrzebny?
14. Problem uzależnień (na podst. alkoholizmu i narkomanii). Diagnoza, terapia, profilaktyka. Organizacje pomocowe i interwencyjne. Ruch AA, AlAnon, i in., MONAR. Programy profilaktyki i terapii.
15. Syndrom 3 B: bieda, bezrobocie, bezdomność – działania profilaktyczne. Słabe i mocne strony, prezentacja tzw. dobrych praktyk

Ćwiczenia:

- Środowiska wychowawcze: rodzina, środowisko lokalne, grupa rówieśnicza, szkoła.
- Teoretyczne podstawy pracy kulturalno – oświatowej. Hobby i zainteresowania.
- Podstawowe metody pracy społeczno-wychowawczej.
- Poradnictwo w teorii i praktyce.
- Marginalizacja i wykluczenie społeczne, wybrane problemy.

- Uzależnienia: alkoholizm i narkomania.
- Wybrane zagadnienia gerontologii społecznej i oświatowej. Uniwersytet trzeciego wieku.

Wykaz literatury podstawowej

Radziewicz-Winnicki A., *Pedagogika społeczna w obliczu realiów codzienności*, Warszawa: WAIp 2008
 Marynowicz-Hetka E., *Pedagogika społeczna*, t. 1 i 2, Warszawa: PWN 2006 - 2007
Pedagogika społeczna. Człowiek w zmieniającym się świecie, Lepalczyk I., Pilch T. (red.), Warszawa: Wydawnictwo „Żak” 1996
 Hamburger F., *Pedagogika społeczna. W: Pedagogika. Tom 3.: Subdyscypliny wiedzy pedagogicznej.* Śliwowski B. (red.) Gdańsk: GWP 2006

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Chappell N. L., Cooke H. A., *Age related disabilities – aging and quality of life*, “*International Encyclopedia of Rehabilitation*”, 2010, <http://cirrie.buffalo.edu/encyclopedia/en/article/189/>
2. *Człowiek w obliczu wykluczenia i marginalizacji społecznej*, K. Białobrzaska, S. Kawula (red), Toruń 2006
3. *Edukacja społeczna wobec problemów współczesnego człowieka i społeczeństwa*, J. Piekarski, T. Pilch, W. Theiss, D. Urbaniak-Zajac (red.), Łódź 2010
4. Fabiś A., Wawrzyniak J. K., Chabior A., *Ludzka starość. Wybrane zagadnienia gerontologii społecznej*, A. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2015
5. Mastalski J., *Samotność globalnego nastolatka*, Kraków 2007
6. *Oświata dorosłych wobec jednostek i grup defaworyzowanych. Ku społecznej jedności*. Z. Szarota (red.), Kraków 2012
7. Sygulska K., *Wybrane problemy osób starszych w dobie zmian cywilizacyjnych*, „Praca Socjalna”, nr 4/2015, nr 4

Czasopisma:

Dyskursy Młodych Andragogów, Horyzonty Wychowania, Kultura i Wychowanie, Pedagogika Społeczna, Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze, Exlibris Biblioteka Gerontologii Społecznej.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	20
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	-
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	40
Ogółem bilans czasu pracy		120
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4